

PRATS I CAMPS

Uns accionistes ensenyan a la policia el seu document d'identitat per accedir, dimarts, a la junta d'accionistes de Bankia.

Manuel es mira atordit l'escena. Ha vingut amb la seua dona fins al Palau de Congressos de València, un edifici que mai no havien xafat. Després d'ensenyar el document d'identitat als agents de la policia espanyola, passar per un dels cinc controls de detector de metalls i acreditar la seua condició d'accionistes, han pogut accedir al vestibul de l'edifici on avui, dimarts, se celebra la junta d'accionistes de Bankia. Normalment, Manuel hauria d'estar plàcidament assegut en un banc d'algun parc i la seua dona, que deambula per l'edifici de Norman Foster, estaria amb el seu carro fent la compra del dia. Però Manuel i la seua esposa van tenir la mala sort de ser clients de Bancaixa. Fa mig any anaren a la seua oficina per traure part dels seus estalvis, però el seu caixer, en qui sempre havien tingut confiança, els va dir que no podien. A hores d'ara, Pedro encara no s'explica massa bé en quin embolic s'ha vist involucrat. No sap si li

En l'últim any, Bankia ha convertit en accionistes forçosos 200.000 petits estalviadors a qui va ensarronar amb preferents i subordinades. N'hi ha que han perdut 5.000 euros, però també hi ha qui té als llimbs els estalvis de tota una vida. Aquesta és la història personal d'algunes de les víctimes d'una estafa emparada pels poders públics.

van vendre preferents o subordinades i tampoc quan va signar el document que l'ha convertit en una víctima d'aquesta estafa majúscula. És la primera volta que ve a la junta d'accionistes d'un banc i ni ell ni la seua dona no entenen res del que està succeint allà dins. La topada entre els accionistes que volen entrar a l'auditori principal de la junta (on té lloc físicament l'esdeveniment) i els

agents de seguretat (quasi 25, perfectament alineats), que els ho impedeixen, sembla haver-lo desbordat. Manuel, que és el senyor de la gorra que hi ha retratat en la portada, s'ho mira amb una barreja d'incredulitat i resignació. "No sé com no els cau la cara de vergonya", diu la seua dona sense que quede clar si parla dels agents de seguretat o dels gestors de Bankia.

Manuel és només una de les 200.000 persones que a tot Espanya han esdevingut *bankeros*, és a dir, accionistes de Bankia. El neologisme se'l va inventar la primavera de 2011 l'agència Publicis Comunicació per encàrrec de la mateixa Bankia. L'entitat estava a pocs mesos d'eixir a borsa i van iniciar una cursa per captar nous accionistes. Des de les marquesines de les parades de metro i les tanques publicitàries, senyors i senyores d'entre 30 i 40 anys molt ben plantats invitaven els vianants a formar part del capital de Bankia per una inversió mínima de 1.000 euros. "Hazte bankero", era l'eslògan amb què alguns es van deixar engalipar per una entitat que l'any passat va requerir la injecció de més de 20.000 milions d'euros d'ajudes públiques.

Aquella campanya sembla avui una broma de mal gust per als milers de persones que han esdevingut *bankers* forçosos. Perquè, si bé hi hagué qui es deixà ensarronar per la campanya de Publicis Comunicació (i, per tant, assumí conscientment el risc que suposa comprar accions), el gruix de petits accionistes que té avui Bankia són persones que mai no van desitjar ser *bankers*. Es tracta de clients fidels a Bankia (o millor dit, fidels a les entitats que hi donaren forma a principis de 2011) que han vist com els seus estalvis es transmutaven en accions. Si bé no hi ha un perfil únic, i s'hi poden trobar homes de negocis o joves amb estudis superiors, el ben cert és que el perfil dels afectats respon en la major part dels casos al d'una persona per sobre dels 50 anys, fidel a l'entitat i amb coneixements financers molt limitats. La confiança dipositada en els seus caixers fou, en tots els casos, un element clau per a convertir-los en víctimes d'aquesta estafa de proporcions majúscules.

Un engany massiu. Marcela Campos fou la responsable que dimarts passat Immaculada Ullà i el seu marit, Pasqual Arce, es trobaren entre els centenars de *bankers* enfurismats en la junta d'accionistes de Bankia. El juliol de 2009 aquesta treballadora de Bancaixa va telefonar Imma per advertir-la del venciment d'un dipòsit a termini fix de 60.000 euros. "Em va dir que tenien un producte molt bo, que donava un

Segons Goirigolzarri, molts particulars van ser víctimes d'“operacions d'aparença no ortodoxa”

rendiment del 7% durant els dos primers anys. Jo li vaig dir que nosaltres el que volíem era un termini fix, una cosa segura. I ella em va assegurar que allò era paregut a un termini fix, que era un producte intern que només estaven oferint als clients bons". Imma, que viu a Montserrat però treballa en un restaurant del Puig, es va emportar a casa les notes que Marcela li va lliurar perquè s'ho rumiara. El marit d'Imma, Pasqual, camioner de professió, passava més temps fora que dins de casa, així que sempre havia estat ella qui havia gestionat l'economia familiar. "No m'ho vaig pensar molt perquè en l'oficina em donaven moltes garanties", explica. Finalment, donà el vist-i-plau a Marcela per a destinar a aquell fons 27.000 euros. A mitjans d'aquest any Imma i Pasqual, qui ja s'ha jubilat, van rebre una carta on els infomaven que, d'acord amb el manament de Brussel·les, aquell fons que li havien venut com un termini fix anava a convertir-se en accions. De sobte, aquesta veïna de Monsterrat va comprendre que també ells havien resultat damnificats per aquella ensarronada de les preferents de què havia sentit parlar en la televisió. "Ara, en la meua oficina em diuen que també a ells els van enganyar. Fixa't que fins i tot el director ha perdut 59.000 euros", relata. Ella i el seu marit s'han associat a Adicae (Associació d'Usuaris de Bancs, Caixes i Assegurances) i estan convençuts de recórrer als tribunals per recuperar tots els seus diners.

Imma i Pasqual són una més dels milers de víctimes d'una estafa on s'han conjuminat la mala fe dels responsables de Bankia; la falta de diligència dels organismes supervisors (especialment de la CNMV i el Banc

d'Espanya); i l'esperit burocràtic de Brussel·les. Els primers van vendre a mala fe un producte complex a clients sense la suficient cultura financera; els segons se'n van desentendre o van abstenir-se d'intervenir-hi a pesar de saber que alguna cosa tèrbola estava succeint; i els tercers, lluny de mostrar sensibilitat pels afectats, els han convertit en l'ase dels cops a través del Memoràndum d'Enteniment (MoU), el document on es detallen les condicions imposades a Espanya a canvi del rescat bancari. Aquest acord, aprovat ara tot just fa un any, establia que els tenidors de participacions preferents i deute subordinat havien d'assumir una quitança, que en el cas de Bankia es va establir en un 38% i un 36% per a preferents i subordinades, respectivament. A l'abril, el FROB (Fons de Reestructuració Ordenada Bancària) va determinar que el rescabament als tenidors de preferents i subordinades es faria mitjançant el bescanvi per accions de Bankia. És a dir, que els qui havien comprat preferents o subordinades sense saber-ho no rebrien diners, sinó accions d'una entitat que cotitzava a la baixa. De resultes de tot plegat, milers de particulars s'han convertit en accionistes forçosos de Bankia. O el que és el mateix, en *bankers*.

La passarel·la de l'espoli. Els implicats es senten màrtirs d'un frau organitzat. Per a José Ignacio Goirigolzarri, en canvi, són víctimes d'“operacions d'aparença no ortodoxa”. El president de Bankia s'hi va referir amb aquest circumloqui en la seua intervenció final en la junta d'accionistes celebrada dimarts passat a València. Abans d'això, més d'un centenar d'accionistes havien pres

Directors i quadres intermedis van ocupar l'auditori on se celebrava la junta de Bankia

la paraula per protestar per la situació a què s'havien vist abocats. Per la tarima habilitada a l'efecte passaren senyores de 80 anys que, com Maria Isabel González, animaven a emportar-se la pensió

a una altra entitat; ex-treballadors que, com Juan Eugenio Solís, demanaven disculpes als seus clients; senyors de mitjana edat que evocaven Curro Jiménez; un invident anomenat Antonio

Orts que es va quedar en calçotets per simbolitzar com l'havia deixat Bankia; o dones de mitjana edat que, com Laura de los Santos, es va lamentar que Bankia haguera convertit sa mare, mor-

PRATS I CAMPS

MILAGROS CAMBRES

74 anys ■ València (Horta)

Tendera del mercat de Russafa jubilada. Té dos fills i dues nêtes. El seu home, que té prop de 80 anys i una minusvalidesa del 77% provocada per un infart cerebral, tenia cartilla a la Caixa d'Estalvis de València de tota la vida i ella i el seu marit hi tenien confiança. "Em sembla que tinc subordinades", diu, quan és preguntada. "Fa uns mesos em van telefonar de l'oficina per dir-me que ho havia de canviar per accions; i que si no, ho perdria tot". Creu que té 12.000 euros entrampats.

PRATS I CAMPS

JESÚS

58 anys ■ Madrid

Administratiu aturat. L'any 2009 li va vèncer un dipòsit. La gestora de Caja Madrid que li gestionava els estalvis li va telefonar per oferir-li "un termini fix que donava un 7,25% d'interès i que, a més, podia recuperar en 48 hores sense penalització". Els 50.000 euros que hi va invertir s'han esquitit fins als 16.000 euros després de la quitança i la conversió en accions de Bankia. "Abans tenia un matalàs per a viure que ara no tinc".

PRATS I CAMPS

IMMACULADA ULLÀ I PASQUAL ARCE

57 i 62 anys ■ Montserrat (Ribera Alta)

Treballadora en un restaurant i camioner jubilat. L'any 2009, la seua caixa de tota la vida els va animar que invertiren part dels diners que tenien en un termini fix en "un producte que era com un termini fix però que donava un rendiment del 7%". Avui, hi tenen entrampats 27.000 euros. "El meu home diu que açò ha de ser la seua mort", diu Immaculada.

PRATS I CAMPS

PEDRO BARTOLÀ I ENRIQUE ÀLVAREZ

54 i 63 anys ■ València i Catarroja (Horta)

Agricultor i comptable jubilat. Tenen un fill cadascú. A Pedro Bartolà i a Enrique Álvarez els van ensarronar l'any 2009 per comprar "una cosa que no sabem ni el que és", explica Enrique. Pedro hi va destinar els estalvis de tota una vida: 125.000 euros, dels quals, calcula, li'n queden 39.000. "Fa dos mesos que els reclame el contracte, però no me'l donen", es lamenta.

ta fa dos anys, en accionista de l'entitat. La passarel·la d'espoliats va durar més de cinc hores. La llista d'improperis fou interminable.

El reguitzell d'invectives va arribar a oïda dels màxims responsables de Bankia, per bé que la junta s'havia dissenyat amb tota meticulositat. Des de primera hora, el Palau de Congressos era blindat per efectius de la policia nacional. Ja a dins del recinte, 80 guardes de seguretat vetllaven perquè tot transcorreguera segons convenia a Bankia. Conscients que la junta seria d'alt voltatge, es van habilitar quatre sales. En l'auditori principal, on hi havia la junta directiva i tenien lloc els parlaments, es va situar estratègicament els directors d'oficines i quadres mitjans, els quals havien pogut accedir a l'edifici per la porta de darrere abans de l'obertura de portes. En les altres tres sales, on anaren a parar el gruix de petits accionistes empipats, s'hi habilità una pantalla de plasma. Només en cas que hagueren demanat la paraula

se'ls permetia entrar a l'auditori principal, i en tot cas, solament ho podien fer per un breu lapse de temps. A la claca —que feu convenientment la seua feina, és a dir, aplaudir— se la distingia per un adhesiu groc pegat a l'acreditació, on es podia llegir "Salida". Tot plegat, va encendre els ànims dels accionistes forçosos qui, al crit d'"El pueblo unido jamás será vencido" tractaren d'accedir-hi per tots els mitjans. Les hostesses, mocador de color corporatiu lligat al coll, s'ho miraven amb perplexitat. En algun moment del matí la tensió va estar a punt de convertir-se en batussa.

Pedro Bartolà fou un dels desterrats que feren mans i mànegues per entrar a l'auditori principal. Agricultor de professió, la seua història és molt semblant al d'Immaculada, Pasqual i tants altres. També en el seu cas, fou l'any 2009 que l'embarcaren en l'embolic dels productes híbrids. També com en el cas d'Immaculada fou el seu caixer de tota la vida qui li posà la mel als llavis amb

aquell producte que oferia uns rendiments del 7,25%. Però, al contrari que la veïna de Montserrat, no prengué la precaució de diversificar la seua inversió. En lloc d'això, invertí tots els seus estalvis en participacions preferents: 125.000 euros. "Vaig veure tot l'enrenou que hi havia a la tele i un dia vaig anar a la meua oficina a preguntar-los pels meus diners. Quan em van dir que eren preferents, se'm va quedar cara de bajoca". Segons el càlcul que ell mateix ha fet, després de la quitança i la conversió a accions, els 125.000 euros s'han encongit fins als 39.000. "No ens van explicar res; no ens van passar cap test; no tinc ni el contracte signat", es queixa amargament Pedro, qui té previst acudir als tribunals per recuperar allò que és seu. "El meu fill volia fer un màster. En una altra època podria haver-lo ajudat i pagar-li'l. Però és que m'han deixat sense un xavo".

Violeta Tena

Manel Fuentes

**ARA, MÉS QUE MAI,
EL MATÍ
DE CATALUNYA RÀDIO,**
amb Manel Fuentes

De dilluns a divendres, de 6 a 12 h

ARA, MÉS QUE MAI,
LA RÀDIO NACIONAL
DE CATALUNYA.

Descarrega't l'aplicació
de Catalunya Ràdio!

CATALUNYA
RÀDIO